BİRİNCİ Hareket Ordusu

Alemdar hâdisesi

Yazan: *SALÂHADDIN GÜNGÖR*

Kamertâb, nihayet Paşanın silâhlarını çıkartmıştı

İsyancılar el altından çalışıyorlardı, Vezir alayında halka gösterilen şiddet işlerine yaramıştı

— 13 —

Bir gün ona:

— Paşam,diye yalvardı, bu silâhlık, sana hiç yaraşmaz. Ne olur, çıkar onu üzerinden!..

Alemdar kaşlarını çatmıştı:

— A be kız varma benim üstüme!.

Fakat ertesi daha ertesi günü güzel Gürcü kızı hep birer vesile bularak ayni bahse avdet ediyor. Paşayı, pek sert bulduğu bu mevzuda tedricen yumuşatmağa çalışıyordu. Gayretleri boşa gitmedi. Paşa, sebatkârlığı artırdıkça, Kamertabın da naz ve niyazı çoğalıyordu. Gürcü kızı, gitgide sevgili paşasına surat asmağa da başlamıştı: Zorla değil ya, onu silâhlı halile karşısında görmeğe tahammül edemiyordu. Kendisini sevmiş olsa bu kadarcık bir sözünü elbette yerine getirirdi!

Kamertab, arada yalancıktan sahneler de icad ediyor, bazı günler paşası odasına girince avcıya raslamış bir yavru ceylân ihtirazı gösteriyor. telâşla başını yastıkların içine saklayarak, sözde paşanın kıyafetinden ürktüğünü anlatmak istiyordu.

Alemdar, daha fazla mukavemete imkân bulamadı. Bir sabah, onun divana silâhsız çıktığını gördüler. Herkes hayret içinde idi. Alemdar, o meşhur kuburluğundan ayrılmağa nasıl razı olmuştu? Evvelce zembereği kurulmuş olan ağızlara yeniden bir dedikodu sermayesi çıktı. Kulaktan kulağa:

— A be ne oldu bizim paşamıza böyle!.. Artık o da karılar gibi silâhsız geziyor! gibi sözler duyulmağa başladı.

Alemdar, aleyhinde çevrilen dolablardan habersiz, Kamertabla haşır neşir olurken, ramazan ayı da gelip çatmıştı.

İstanbulda gece hayatı başladı. Haşerat yatağı kahveler sahur zamanına kadar, açıktı. Fesadcılar, hususî adamları vasıtasile bu kahvelerde toplanan halkı Alemdar idaresine karşı için için, fakat sistematik bir şekilde isyana teşvik ediyorlardı.

Şehzade camiinde, teravi namazından sonra, toplantılar oluyor, bekâr odalarına gizlice haberler salınarak ocaklulara hazırlıklı olmaları tenbih ediliyordu. İsyanın asıl merkezi üçüncü bölüktü. Bölüğün odabaşısı isyan tertibatını bizzat idare etmekte idi. Daha sonra, diğer bölüklerde de grup grup müzakerelere başlandı.

Verilen karar şuydu:

Ramazanın 27 nci Kadir gecesi, Alemdar, Şeyhülislâmın Atikalipaşadaki konağına iftara gittiği bir sırada, öldürülecekti.

Bunu temin için yol ağızları, birkaç gün evvelinden bölüğün kullukçuları tarafından tutulmuş, geçid yerlerine hususî gözcüler konulmuştu.

Nihayet, beklenen mubarek gece geldi. Sadrıazam, «de'bi dirin» veçhile, bu gece Şeyhülislâmın konağında iftar edecekti. Bütün vükelâ, kazeskerler, âyan, rical hepsi iftara davetli idiler. Halk, vezir alayını seyretmek için yollara dökülmüştü.

Akşam ezanına birkaç dakika kala, Sadrıazam, kır atı üzerinde maiyeti erkânile ihata edilmiş olduğu halde, Şeyhülislâm Arabzade Arif Efendinin konağına varmış, binektaşında bizzat müftiyül'enam tarafından karşılanarak iftar sofrasının bulunduğu büyük salona alınmıştı. Oruclar bozulup, o akşam için Şeyhülislâmın benâm ahçıları tarafından hazırlanan türlü yemekler yenildikten kahveler ve şerbetler içilip murassa çubuklar çekildikten sonra, Sadrıazam, gidiş ağasına emretti:

— Tez atlar hazırlansın!..

Sadrıazamın acele etmesi sebebsiz değildi: Padişah, nerdeyse, «alayı vâlâ» ile Kadir namazını kılmak üzere Ayasofya camiine geleceğinden ona mülâki olmak lâzımdı. Fakat, Alemdar konaktan ancak beş on adım kadar uzaklaşabilmişti. Atikalipaşa camiinin biraz ilerisinde mevkib durdu. Omuz omuzu sökmiyen bir kalabalık, zaten çok dar olan yolu büsbütün tıkamıştı.

Mevsim, ikinciteşrin ayının sonları idi. Rutubetli bir hava vardı. Yağmur hafif hafif çiseleyordu .Yolun ortasında kalakalan Sadrıazam sinirlenmeğe başlamıştı. Adamlarına kalabalığı dağıtmaları için emir verdi. Fakat, aralarına bir sürü isyancının da karışmış olduğu halk saflarını bir türlü yarıp geçmek kabil olmuyordu. Alayın önünde meşale çeken vezir hademeleri, kalabalık arasında bir geçid bulabilmek için, beyhude gayretler sarfediyorlardı. Alay, karınca adımile, ağır ağır yoluna devam ederek, bin güçlükle şimdiki Çemberlitaş sinemasının yerinde bulunan Elçi hanının önüne kadar gelebilmişti.

Bundan ötesini sökmeğe ise, artık fi-len imkân yoktu. Muhafızlar, yolu açmak için Alemdardan ikinci bir emir alınca hemen harekete geçtiler. Onlar «vur!» deyince öldüren takımdandılar.

Vardacıların «savulun...» seslerine, kırbac şakırtıları da karışmağa başladı. Kendilerini iç sokaklara atamıyanlar, atların ayakları altında ezildiler. Çoluk çocuk arasında, hafifçe, ve hatta ağır yaralananlar oldu.

Derken minarelerde yatsı ezanı okunmağa başladı. Alemdar, padişahı Ayasofya camiinde bir an evvel karşılayabilmek için acele ediyor, yolu açtırmak için her vasıtaya başvuruyordu. Bütün gayretlere rağmen, Ayasofya meydanına, ancak bir buçuk saatte gelinebilmişti.

Alemdar, padişahı camiin cümle kapısında karşılamış, ve namaz sonuna kadar camide kalmıştı. «Avdeti hümayun» vaki olduktan sonra o da Babıaliye döndü .

Vezir alayını seyrederken, kamçı ve değnek darbelerile yaralananlar arasında pek çok da serseri vardı. Bunlar ocakluların teşvikile sabahçı kahvelerinde toplanarak güftügûya başladılar.

— Bizi böyle darb ve tahkir neden lâzım geldi?. Cürüm ve günahımız nedir?. Bir haydudbaşı geldi?. Bir padişahı hal' ile vezirinden mührü hümayunu cebren aldı. Bundan şonra, bize yaşamak ne lâzımdır? Biz anın hayta güruhundan bihamdillâh bin kat ziyade iken anlarla başa çıkamaz mıyız?..

Bu esnada Yeniçeri bölüklerine, pürsilâh ve akın akın gelip toplanan eşkiya arasında da: «Alemdar Paşa, bayram ertesi, yeniçeriyi kaldıracakmış!» rivayetleri dolaşmağa başladı.

Vezir alayı geçerken, bir kısım halkın mağduriyete uğraması, Alemdar aleyhinde, her tarafta derin bir nefret uyandırmıştı. Ocaklular bundan istifade ederek işi biran evvel bitirmeğe karar verdiler.

(Arkası var)

Doğru değil mi?

Çöp fırınlarından şimdilik beklediğimiz

Gazeteler, Edirnekapı haricinde kurulan nümune çöp fırınının bir heyet huzurunda yapılan tecrübelerinin iyi neticeler verdiğini ve şehirden getirilen çöplerin bu fırın içerisinde pek mükemmel yanıp kül olduğunu, artık kimseye zarar vermiyecek bir hale geldiğini yazıyorlar.

Yalnız bu hususta alâkadar makamların düşündükleri ve tereddüd ettikleri bir noktanın mevcud olduğunu haber aldık. Çöpler bu suretle yanıp mahvolacağı yerde diğer bazı memleketlerde olduğu gibi onların ihtiva ettikleri bazı faydalı maddeler çıkarılarak istifade temin edildikten sonra imhaları yoluna gidilse daha iyi olmaz mı?

Hiç şüphesiz iyi olur. Fakat dünyanın şu buhranlı zamanında bu tesisatı vücude getirmek çok müşkül ve hatta imkânsızdır. Onun için - ortalık düzeldikten sonra bu husus düşünülmek üzere - şimdilik başımıza belâ olan çöplerden bu suretle kurtulmak yolunu bulmuşken hemen tatbikına girişmek hepsinden daha münasib ve muvafıktır.

***

İzmit ve Kandırada oturan karimlerimizden aldığımız mektublarda, İzmit seyrüsefer şubesinin otomobil ve otobüsleri daha sıkı bir muayeneye tâbi tutmasını, umumi menafi namına taleb etmektedirler. Alâkadarların nazarı dikkatini celbederiz.

Yeni mahsul peynirler mebzul miktarda geliyor

Yeni mahsul kaşar peyniri ve beyaz peynir her taraftan mebzulen gelmeğe başlamıştır. Fiat Murakabe bürosu bunların satışlarına dikkat etmektedir.

HAFTANIN ŞAKALARI

Abdal - Maskeli küfürler... - Aktarma biletler

Abdal

Şehir Tiyatrosu 941 temaşa mevsimini kaparken maruf tiyatro perveranımızdan pirimiz Selâmi dede bu yıl oynanan lûbiyatın bir fihristini yaptı.

Bu fihriste inanırsak -ki inanırız- İstanbulda en çok rağbet görmüş olan piyes (Abdal) dır. Çünkü 32 defa oynanmak suretile rekor kırmıştır.

Bu teveccühe şaşmamalıyız. Çünkü Hikmeti hüda abdallara karşı daima bir muhabbet, bir şefkat göze çarpar. Hattâ onlara keramet bile atfederiz.

Pazarola Hasan Beyden, voyvocuya kadar son zamanların abdallarını ne derece sevdiğimizi bunların mizah ve karikatürlerimize kadar girmesi gösterir.

Maruf hanendelerimizden Ataullah Nuri ile meşhur ressam Cenani Vefanın abdallık ve delilik hakkında bir münakaşasında bulundum.

Ataullah, deli olmayı tercih etti.

— Hiç olmazsa tekrar akıllanmak ümidim var, dedi. Lâkin öteki:

— Bir kere delirdikten sonra artık senin akıllanmana ihtimal yoktur. Hele adın deliye çıkarsa kırk yıl ukalâlık etsen şöhretini değiştiremezsin. Onun için ben (abdal) lığı tercih ederim. Bari keramet sahibi sanırlar da karı kızan hiç olmazsa kerametime kail olup bana itibar ederler. Fikrinde bulundu.

Neyliyelim ki; abdallık ve delilik, hattâ akıllılık değişmesi elimizde olan ârızî şeyler değildir. Allah vergisidir.

Hangimiz deli, hangimiz abdal ve hangimiz akıllı olduğumuzu bize sorsalar ve kendi kendimizi tezkiyeye imkân bıraksalar ne âlâ! Lâkin bu hükümleri de biz değil, karşımızdakiler verdikçe abdallık, delilik ve akıllılık bizim için provası ve tebdili mümkün olmıyan birer daimî kıyafet olarak kalacaktır. Maamafih abdala rağbet eskiden de cari bir garib muhabbetti!

Hattâ Evliya Çelebi meşhur Seyahatnamesinde abdallara ayrı bir bahis ayırmıştır.

Size bunlardan biri hakkında Çelebinin yazdıkları satırları nakledeyim:

«Kapânî deli Safer dede — Unkapanında ekmekci Ali Çelebinin fırınına, gayet şiddetle yandığı bir zamanda girip rahat uykuya varmıştır. Sonra çıkıp nice bin kimselerle vedalaştı. Sonra Unkapanından kendini deryaya atıp kayboldu. Bu ahvale Kapandakik ahalisinin cümlesi vâkıftır. Yedi yıldan sonra Cezairden Kara Hoca, Ali Peçenoğlu kalyonlarile deridevlete gelip gene Unkapanında sakin oldu. Lâkin dilsiz olmuştu. Ali Peçenoğlu ve Kara Hocadan naklolunur ki:

— Biz yedi sene mukaddem Cezaire giderken Septe boğazına karib Bahrimuhit kıyılarına geldiğimizde bu Safer dede bir timsaha süvar olduğu halde kal - yonlarımızın arkasında nümayan olduğunda kendisini gemimize aldık. Bindiği timsah da gemilerimizle limana girdi. Sahile düşüp öldü. Lâşesini Safer dedenin ricasile defneyledik. Bütün Cezair ahalisi şahadet ederler, dedi.

İşte Safder dede böyle bir âşıkı mümtaz, budalayı serefraz idi. Unkapanı mahzeninde vefat edip Unkapanı ha - ricinde Horosdedenin yanıbaşında defnedilmiştir.»

Bu kadar tafsilât hangi akıllı için, hangi seyahatnamede görülmüştür.

Yazan : **BURHAN FELEK**

Maskeli küfürler...

Ufak tefek, çelimsiz fakat öfkeli bir dostum vardır. Küçükken (çekirdek) diye ad takmıştık. Çetin bir çocuktu. Büyüdü; fakat çekirdekliği devam eyledi -yerini sevmediğinden olmalı- bir türlü filizlenemedi.

Öfkelidir dedim ya! Kızdı mı, küfretmeden hiddetini yenemez. Her zaman da küfretmeğe cesaret edemez. Çünkü çelimsiz bir adamdır. Karşısındakinin haklı mukabelesinden, hattâ dava et - mesinden yılar.

Onun için gayet emin bir yol bulmuştur. Maskeli küfreder. Kimse bir şey diyemez.

Maskeli küfür nedir?

Meselâ birisi tramvaya girerken, onun bir türlü geçmiyen nasırına basar ve canını çayır çayır yakar.

— Dikkat etsene! der, öteki de:

— Ne yapalım? Rahatsız oluyorsan.. diye mukabele eder. Can acısile hiddeti artınca yüksek sesle:

— Eşek.. (der ve hafif bir fasıladan sonra)..

— Arısı sokar gibi acıdı..

Diye devam eder: Ne diyebilirsiniz? Bir gün Balıkpazarında bir manavla kapıştı ve dükkânın önünden herife bakarak:

— İt! (dedi ve devam etti.) Uyuzu olmuşum? Parmaklarım kaşınıyor, dedi. Herif de anladı amma!

Bu seri küfürlerde:

— Ayı gördüm Allah!. Amentü billâh!.

— Domuz sucuğu!..

— Öküz... eti

— Katır... tırnağı.. Her zaman kullandığı formüllerdir. Fakat en parlağı geçen yaz, kalabalık bir tramvay arabasında kapıştığı şirret bir kadına karşı kullandığı şu:

— Kirlihanım.... Peynirini sevmem! Sözüdür. Hiç unutmam.

Eloğlu neler buluyor!

Aktarma biletler

Yeni çıkmış bir makine gibi henüz ne alan biliyor, ne satan!

Dün tramvaya bindiğim zaman bu biletlerden bir tane de ben aldım. Ucuzdur, rahattır diye değil, tıpkı çocukların baharda değ - neklere dizili turfanda kirazlara karşı gösterdikleri arzuya benzer bir hevesle on bir kuruşu kıyarak fıstıkı renkte bir bilet aldım. Şirin de şeyler. Biletçi sordu.

— Nereye gideceksiniz?

— Beyazıda!

— Nerede ineceksiniz.

— Taksimde..

İkisini de bilete işaret etti. Halbuki ben yolda fikrimi değiştirdim. Galatasarayda inmek istedim. Biletçi:

— Taksimden ileri gidemezsiniz! dedi.

— Nasıl olur yahu? Ben bu biletle Beyazıda kadar hem de istediğim araba ile gidemez miyim?

— Gidersiniz ama bu arabadan inersiniz!.

Israr etmedim, ya ben bilmiyorum, ya o bilmiyor, ya usul sakat..

İndik....

İşimizi gördük. Galatasarayda bir arabaya binmek istedim. Halbuki biletin üzerinde aktarma yapılacak istasyonlar yazılı.

Ya Taksime kadar yaya gideceğim, ya Karaköye ineceğim. Ara istasyon - larda aktarma olmazmış.

İkisini de gözüm yemedi. İlk gelen tramvaya İngiliz sefaretinin önünde bindim. Belki Karaköye kadar biletçi gelmezse yutturururum, dedim. Aksi olacak, arabaya girer girmez bir kontrol memuru yakama yapıştı:

— Biletiniz!

Gösterdik aktarma biletini. Aldı, baktı.

— Tamam! dedi ve yırttı.

Ben Beyazıda gitmek istiyordum. Sordum:

— Eminönünde inersem... Beyazıda tekrar gidebilirim değil mi?

— Hayır efendim! dedi. Bu bilet size ancak bir defa aktarma hakkı verir.

— İyi ama ben Beyazıda gideceğim.

— Gidiniz!

— Fakat bu araba Eminönünde kalacak!.

— Orasını da siz düşüneydiniz!.

Ve anlaşıldı ki; bu aktarma biletleri henüz hamdır.

Çünkü istediğin yerde inemezsin!.. İstadiğin yerde binemezsin. Birden fazla araba değiştiremezsin! Öyle ise bunun hikmeti, hele yüzde elli pahalılığı neye? Bırakalım da sıcaklarla biraz olsun. Ondan sonra toplarız, dedim ve vaz geçtim bu sevdadan.

B. FELEK

Şehir ve Memleket Haberleri

Kömür fiatlarına yapılan zam

Deniz vasıtalarının tarifeleri yeniden tetkik edilecek

Kömür fiatlarına yapılan zam dolayısile bunun deniz ve kara nakil vasıtalarının ve kömürle temin edilen elektrik, havagazi gibi umumî hizmet ücretlerine yapacağı tesirlere Münakale Vekâletinin muhtelif kolları tarafından tetkik olunmaktadır.

Dün toplanan deniz nakliyatı tanzim komisyonu gerek kömür, gerekse mazut fiatlarına yapılan zam dolayısile komisyonca 150 tondan yukarı deniz vasıtaları için tayin edilmiş olan gündelik icar bedellerinde zaruri değişikliği görüşmüş ve bunun için tarifede yapılacak değişikliğin tespiti ile Vekâlete, teklifine karar verilmiştir.

Diğer taraftan liman dahilinde işliyen Denizyolları, Şirketi Hayriye ve Haliç vapurlarile motörlerin tarifeleri de yeniden toplanacak tarife komisyonunda tetkik olunacak ve yeni bilet ücretleri tayin oluna - caktır. Maamafih ilk tetkikler bu zammın navlun ve bilet ücretlerine aksinin hiç bir zaman yüzde beşi geçmiyeceğini göstermiştir.

Devlet Demiryolları ile Devlet Denizyolları da bu hususta hesablarını yapmaktadır.

Yerli nişadır

Bir Türk genci, yerli ham mad - delerden istifade ederek burada nişadır imalâtı için alâkadar makamlara müracaat etmişti. İktısad Vekâleti bu müteşebbise müzaheret etmiştir. Lâzım gelen ham maddeler Karabük fabrikalarından verilecektir. Yerli nişadırın fiatı haricden gelenlere nazaran çok ucuz olacaktır.

İhtikâr davaları

Fazla fiatla mal satan muhtelif tacirler muhakeme ediliyor

Sultanhamamında Suraski kumaş ticarethanesi hakkında millî korunma kanununa muhalif hareketten Müddeiumumilikçe yapılan tahki - kat, neticelenmiştir. Ticarethane - nin, son aylarda tutarı 28,000 küsur lira olan kumaşı kısmen 100 de 70 ve kısmen de 100 de 90 kârla sattığı neticesine varılmıştır. Bu suretle fazla fiatla mal satmaktan S. Suraski ile Mihal Suraski aleyhlerine dava açılmıştır. Dosya, İstanbul ikinci asliye ceza mahkemesine yollanmıştır. Yakında muhakemeye başlanacaktır.

***

Sultanhamamında stok kumaş mağazasının Murakabe heyetince lüks sayılmadığı halde, kendisini lüks saydığı ve 100 de 50 kârla satış yaptığı iddiası ileri sürülmüştür. Müddeiumumilik, mağaza sahibi Kenan Araç hakkında tahkikata başlamıştır.

***

Taksimde Cumhuriyet caddesinde lâstik ticarethanesi sahibi Rafael oğlu David Kamhi, kâtibleri Salamon Mandil ve Kemal Mağrisö haklarında millî korunma kanununa muhalif hareketten Müddeiumumilikçe tahkikat yapılıyor. Kendilerinin, 340 kuruş değerinde kauçuğu 410 kuruştan sattıkları iddia edilmektedir.

***

Geçende, İsviçreden getirttiği pilleri fazla fiatla satmaktan İstan - bul ikinci asliye ceza mahkemesinde muhakeme edilen Salamon Eskinazinin, fazla fiatla pil sattığı, ancak kâr nispeti az olduğu anlaşılmış, sadece 25 lira para cezası öde - mesi karar altına alınmıştı. Şimdi, kendisi aleyhine, fazla fiatla pil satmaktan başkaca iki dava açılarak, dosyalar ayni mahkemeye yollanmıştır.

***

Mahmudpaşada zücaciyeci Yoda, İditiya isminde birisine sattığı 30 liralık fincan ve tabak için fatura vermemekten İsatnbul ikinci asliye ceza mahkemesinde muhakemç edilmiştir. Yoda, 25 lira para cezasına mahkûm edilmiştir.

MAARİFTE

Hususî ve ekalliyet mekteblerindeki imtihan günleri

Şehrimizdeki hususî, ekalliyet ve ecnebi mektebleri resmî mektebler gibi nisanın 16 sında derslerini kesmiş ve nisanın yirmi ikisinde imtihan vaziyetini tespit etmiş olacaklardır. Mekteblerde ders müddeti - nin azalması dolayisile hiç bir muallim mutaddan fazla ders vermiyecek ve okuttuğu kitabı ikmale uğ - raşmıyacaktır. Her muallim dersini nereye kadar ilerilettiyse orada kesecek ve imtihan yapılırken sı - nıfta ders hangi fasılda bırakıl - dıysa onu mümeyyiz heyetine bildirecek, çocuklara da okumadıkları bahislerden sualler sorulmıyacak - tır.

Kasımpaşa bir tehlike atlattı

Kasımpaşada Emincami sokağında Hüseyinin evinde çamaşır yıkatırken sıçrıyan bir kıvılcım neticesi yangın çıkmış ve yanındaki Nevzada aid 7, Alinin 5 ve Acenta Mehmedin 43 numaralı ahşab birbirine muttasıl evlere sirayet etmiştir.

Yangın Beyoğlu İtfaiye grupu tarafından Hüseyin ve Acenta Mehmedin evleri tamamen ve diğer iki ev de kısmen yandıktan sonra söndürülmüştür. Bu civar birbirine sıkışık ahşab evlerle çevrilmiş bulunduğundan, Kasımpaşa büyük bir tehlike atlatmıştır.

12 sene hapse mahkûm oldu

Gemici Abdülmuttalibin katilinin muhakemesi sona erdi

Fındıklıda arkadaşı gemici Abdülmuttalibi öldürmekten maznun gemici Hüseyin Deli Osman oğlunun muhakemesi bitmiş, İstanbul ikinci Ağırceza mahkemesi, dün sabah kararını bildirmiştir.

Bu gemiciler, bir kaç ay evvel Galatada Şarab iskelesinde içmişler. Geceyarısına doğru meyhaneden çıkmışlar. Fındıklıya gitmişler. Sokakta Abdülmuttalib hem cura çalıyor, hem de şarkı söylüyormuş. Hüseynin enişstesinin evine gelmişler, burada çalgı çalıp çalmamak - tan ikisi arasında kavga başgöstermiş, ve kapının önünde Abdülmuttalib, Hüseyni bıçakla yaralamıştır. Hüseyin Deli Osman oğlu da bıçağını çekmiş, Abdülmuttalibi bir çok yerinden yaralıyarak öldürmüştür.

Hâdise, bu şekilde sabit görül - müştür. Mahkeme, Müddeiumumiliğin isteğine de uygun olarak, Hüseyin Deli Osmanın tehevvüren ve kasden öldürmekten 18 sene ağır hapsine ve Abdülmuttalib, onu bu harekete tahrik ettiğinden, ceza müddetinin 12 seneye indirilmesi - ne ittifakla karar vermiştir.

ŞEHİR İŞLERİ

Üsküdar tramvayları kadın kondüktör alacak

Üsküdar Tramvay idaresi kon - düktörlük yaptırmak üzere 70 kadın memur almağa karar vermiştir. Bunlara dokuz saat çalıştıkları takdirde 120 kuruş yevmiye verilecek - tir.

Tünel seferleri tahdid ediliyor

Tünelin işletme saatlerinin tah - didi hakkında yapılan istizana Ankaradan müspet cevab gelmiştir. Tünel arabaları 7 nisan tarihinden itibaren sabahları saat 8 le 10, öğle üzeri 12 ile 13, akşamları 16,30 la 20,30 arasında çalışacaklardır. İzdihama meydan verilmemesi için Tramvay, Elektrik ve Tünel idare - since icab eden tedbirler alınmıştır.

Çocuk bahçeleri

Valikonağı karşısındaki çocuk bahçesinin inşaatı ikmal edilmek üze - redir. Kabataştaki parkın inşaatı da tamamlanmaktadır. Aksaraydaki bahçenin inşaatı bitmiştir.

Çöp fırını iyi netice verdi

Belediyenin Edirnekapıda yaptırdığı çöp fırınının tecrübesi yapıl - mıştır. Basit bir şekilde yapılan bu fırına ilk hamlede 20 araba çöp atılmış ve derhal yanmıştır. Bu fırının tevsi ve daha ziyade tekemmülü halinde Eminönü ve Fatih kazalarındaki çöplerin burada yakılması kabil olacaktır.

Yalnız yaz mevsiminde karpuz ve kavun gibi yaş meyvanın ayni sühuletle yanması kabil olup olmıyacağı malûm değildir. Fazla çöp atılması suretile yapılacak diğer tec - rübeler de iyi neticeler verdiği takdirde her kazada bir çöp fırını yaptırılacak ve bu fırınların daha modern malzeme ile inşası esbabı araştırılacaktır. Bu takdirde çöplerin uzak iskelelere götürülmesi, denize dökülen çöplerin sahillere vurması, çöplerin bazı arsalarda birikip kalması gibi mâniler ortadan kalkacağı gibi çöplerin denize dökülmesi için Belediyenin her sene sarfettiği 50,000 lira da tasarruf edilmiş olacaktır.

Mevlidi Nebevî

İstanbul Müftülüğünden:

9 nisan 941 çarşamba günü 1360 rabiülevvel ayının on ikisine mu - sadif olmakla önümüzdeki salı günü akşamı (çarşamba gecesi) Mevlidi Nebevi olduğu ilân olunur.

Dünya buhranı karşısında vaziyetimiz

Profesör Fahreddin Kerim, Süheyl Ünver Bayan İffet Halim dün birer konferans verdiler

Profesör Fahreddin Kerim ve Bayan İffet Halim

Yurdun her yerinde, vatandaşlarımızı tenvir için verilmekte olan konferanslara şehrimizde de devam edilmektedir.

Cumhuriyet Halk partisi Kadıköy kaza heyetince tertib edilen konferanslar dün akşam Profesör Fahreddin Kerim Gökay ile Profesör Süheyl Ünver ve Bayan İffet Halim tarafından Kadıköyünde Opera, Süreyya ve Hale sinema salonlarında verilmiştir. Toplantılara çok kalabalık bir halk kütlesi iştirak etmiş ve hatiblerin sözleri millî tezahürata vesile olmuştur.

Profesör Fahreddin Kerim, konferansında dünyanın umumî vaziyetini tahlil etmiş ve buhran karşısında Millî Şefin 1929 mayısında toplanan parti kurultayında verdiği çok uzağı gören direktiflerinden ilham alan uyanık ve müttehid cephemizin kuvvetini, yurdda sulh cihanda sulh siyasetimizi izah etmiş ve bütün bu hüsnü niyetimize rağmen tecavüze maruz kalırsak hudularımızda parlayan süngülerin millî emniyetimizin paratöneri olduğunu tavsif ettikten sonra hatib bütün milletin Millî Şefin etrafında bir tek fikir halinde iman ve inanla birleştiğini, ordumuzun yüksek harb kudret ve kabiliyetini tarihten misaller alarak anlatmış, bilhassa dünya meşhurlarının Türk askeri hakkında söyledikleri vecizeleri canlandırmıştır.

Profesör Süheyl Ünver ve Bayan İffet Halim de bu mevzu üzerinde konuşmuşlardır.

Salonları dolduran halk hatibleri derin bir alâka ile dinlemiş ve kendilerini uzun uzun alkışlamıştır.

SIHHAT İŞLERİ

Nöro - Psihiyatri cemiyeti içtimaı

Türk Nöro - Psihiyatri cemiyeti mutad aylık içtimaını Bakırköy Akliye ve Asabiye hastanesinde Prof. Fahreddin Kerim Gökayın başkanlığı altında yapmıştır.

Akliye doçenti İhsan Şükrü Aksel: Tecrid etmiş olduğu yeni bir meningo - encéphalite virüsi hakkında tebligatta bulunmuş, hayvanlar üzerinde yaptığı tecrübelere aid preparasyonlar göstermiştir.

Dr. Kenan Tükel, Prof. Fahreddin Kerim Gökay ile takib ve tedavi ettikleri bir (VI) zevc felci ve cata - tonique âraz gösteren diğer bir vak'a takdim etmiştir.

Operatör Hami Dilek: Akıl hastalarının yuttukları, çatal, kaşık gibi cisimlerin onların mide ve barsaklarından çıkarılmaları usullerini izah etmiştir. Enteresan vak'alar gösterilmiştir.

Dr. Faruk Bayülken: Bir myasthénie vak'ası takdim etmiştir.

Doçent İhsan Şükrü Aksel, Rahmi Duman, Prof. Fahreddin Kerim Gökay, Fahri Celâl Göktulga, Dr. Rüştü Receb Duyar, Rasim Hatiboğlu söz alarak mevzular etrafında kendi fikir ve müşahedelerini bildirmişlerdir.

Küçük hikâye

Mektubla izdivac

Peride Celâl

Cevdet, Melihaya Ankarada tesadüf etti.

Cevdet işi başından aşkın bir mühendisti. Bekârdı. Samsunda çalışıyordu. Ankaraya küçük bir miras meselesini halletmek üzere bir kaç gün için gelmişti.

Ankarada bulunduğunun ikinci günü yolda eski bir arkadaşına tesadüf etti. İkisi de memnun, kucaklaştılar. Ayaküstü biraz konuştuktan sonra tam ayrılacakları esnada arkadaşı Cevdete:

— Bu gece muhakkak bize yemeğe gel. Beklerim, dedi. Seni karıma tanıtayım. Hem bir kaç misafirimiz de bulunacak. Eğlenirsin.

O kadar ısrar ediyordu ki Cevdet kabul etmek mecburiyetinde kaldı. Arkadaşı adresini verdi. Ayrıldılar.

Cevdet işte Melihayı bu arkadaşının evinde, o gece tanıdı. Biraz asabî, oldukça güzel, serbest tavırlı bir kız. Cevdet onun gözlerine bakar bakmaz kafasının döndüğünü, kalbinin tatlı tatlı çarpmaya başladığını hissetti. Ve hayret içinde kendi kendine: «Ne oluyorum? diye, söylendi. Benimki budalalık. Hiç te tipim olmıyan bir kız.. Konuşurken ne kadar elini, kolunu oynatıyor! Dudaklarında ne müstehzi bir kıvrıntı var? Adeta sinirime dokunuyor.» Bununla beraber hep kızın yüzüne bakmak istiyor, gözlerini onun gözlerinden alamıyordu. Yemekte yan yana oturdular. Aralarında çabuk samimiyet teessüs etti. Kız da Cevdetle alâkadar görünüyordu. Dansettiler. Bir aralık bir köşeye çekildiler. Cevdet garib bir merak içinde tecessüsünü belli etmemeye çalışarak kızın hayatını öğrenmeğe çalışıyordu. Meliha pervasız anlatıyordu. Babası avukattı. İstanbulda, Şişlide oturuyorlardı. Ankaraya geleli bir iki gün olmuştu. Seyahatinin sebebini de açıkça söyledi. Bembeyaz dişlerini göstererek uzun uzun güldükten sonra:

— Evlendirmek istiyorlardı, dedi, kaçtım.

Cevdet şaşırdı:

—Niçin, evlenmek istemiyor musu - nuz?

Kız, dudaklarındaki kıvrım derinleşerek onu süzdü:

— Niçin istemiyeyim? Ömrümün sonuna kadar evlenmeden ihtiyar bir kız olarak kalacak değilim ya!..

— Peki!.

— Evlenmek istiyorum. Fakat hoşuma giden bir adamla. Yoksa bizimkilerin istedikleri gibi budalanın biri ile değil.

Ve genc adamın bir şey anlamamış gibi durgun durgun baktığını görünce anlattı:

— Eski bir aile dostumuz vardır. Çocukluğumu tanır. İşte bu zat bundan on beş gün evvel elinde bir mektubla babama gelir. Anadoluda bulunan genc bir akrabası varmış, evlenmek istiyormuş. Adamcağız da akrabasına beni münasib görmüş.

Kız hiddetten yüzü kızararak, yerinde doğrulmuştu:

— Babam vak'ayı bize anlatırken ağzından bir şey daha kaçırdı. Evlen - mek isteyen genc mektubda arzu ettiği kızın şeklini, saçını, kaşını da tarif ediyormuş. Esmer, uzun boylu olacak. Bunlar iyi. Gözleri de yeşil, saçları siyah... Halbuki benim gözlerim kahve rengi, saçlarımsa kumral. Ama babamla, bizim meşhur aile dostu konuşmuşlar. Bu kadar farkın bir ziyanı yokmuş. Bu mükemmel fırsatı kaçırmamak lâzımmış. Arkadaşı babama teminat da vermiş: «Sen merak etme, demiş, ben oğlana yazarım. Meseleyi hallederiz. Bu iş de olur biter...»

Görüyor musunuz başıma gelenleri!.. Düşünün ısmarlama bir kızla evlenmeğe razı olacak kadar basit bir adamla nasıl evlenirsiniz?. Yani esmer, uzun boylu, yeşil gözleri olsun kâfi. Diğer cihetlerde ahpabının zevkine emin olacak kadar budala bir zavallı.. Evvelâ böyle bir adamla evlenmeme imkân olmadığını bizimkilere anlatmağa çalış - tım. Sonra bu zavallı adamın istediği gibi ne yeşil gözlerim, ne de siyah saçlarım olmadığını onlara söyledim. Faydasız.. Hepsi ısrarla beni kandırmağa uğraşıyorlardı. Nihayet kızdım, isyan ettim ve buraya, ablamın yanına kaçtım. Behefendi esmer, uzun boylu, kaşı şöyle, gözü böyle bir kız ısmarlamış, Fakat bakalım ben kendini tarif üzerine beğenecek, görmeden, anlaşmadan evlenebilecek miyim? Tabiî bunu düşünen yok. Allahım, dünyada ne erkekler var!

Dansetmek için kalktıkları zaman Cevdet sükûnetle «size hak veriyorum» dedi. Kız tatlı tatlı gülümsedi. Sokuldu. Cevdet heyecandan ürperdi.

O gecenin ertesi günü genc adam Samsuna hareket etti.

Aradan iki, üç hafta geçti. Neşesi kaçmıştı. Bir şey kaybetmiş gibi telâşlı, endişeli bir hali vardı. Kızı kafasından çıkaramıyordu. Nihayet Ankaradaki dostuna yazarak Melihanın oradaki adresini öğrendi ve ona şu mektubu yazdı:

«Sizi o gece görür görmez sevmiş olacağım, karım olmak ister misiniz?. Evleneceğiniz adamla anlaşmak, onu yakından tanımak fikrinizi unutmadım. Size hak veriyorum. Eğer bana karşı küçük bir alâkanız varsa Ankaraya gelmeğe, hoşunuza gitmek için elimden gelen gayreti yapmağa hazırım. Cevabınızı bekliyorum.»

Hamiş:

Bu mektuba cevab verdiğiniz takdirde bana karşı lâkayd olmadığınızı anlayarak mes'ud olacağım. Fakat o zaman size yapmak mecburiyetinde bulunduğum küçük bir itiraf var ki bu itirafın güçlüğünü düşünerek şimdiden bunalmaktayım.»

Üç gün sonra genc kızdan şu kısa cevab geldi:

«Teklifinizi kabul ediyorum. Açık konuşmayi severim. Belki zannettiğinizden fazla hoşuma gittiniz. Ankaraya geli - niz, bekliyorum.

Hamiş:

Sizi bahsettiğiniz itirafı yapmak sıkıntısından kurtarıyorum:

Mektubla ısmarlama kız arayan zatın siz olduğunuzu daha o gece anla - mıştım. Söylediğim sözlerle hiddetimi teskin etmiş bulunuyorum. Barıştık demektir. Gözlerimin yeşil olmamasına rağmen beni sevmenizi kendim için bir muvaffakiyet telâkki ederim. O gece biraz ağır şeyler söylediğim için siz beni affediniz. Her ne olursa olsun hoşuma gittiniz. Artık sizi zannettiğim gibi basit ve budala bulmadığımı da itiraf ederim.»